

Vänsterpartiets pressträff Almedalen 2023

Visby, 230630

**Magnus fast i tågkaos:
"40 grader varmt – alla
är svimfärdiga"**

**Inga SJ-tåg från Skåne
till Göteborg i sommar**

**Stopp i tågtrafiken efter signalfel i
Stockholm**

Fortsatt tågkaos – "Ingen kan vara nöjd med Sveriges järnväg"

Andreas jul hotad – efter SJ:s biljettkaos

Försökte boka resa till julafton • "Skulle jobba volontärt"

SCA kräver att brister i tågtrafiken åtgärdas

Ilska efter SJ:s problem med biljettbokning

En uppsjö av kroniska problem

- För dyrt att åka tåg, utom då ingen åker
- Kaos i bokningssystemet
- Kaos med priserna p.g.a. bristande planering, många aktörer och dynamisk prissättning
- Alldeles för lite spårbunden trafik och samtidigt redan för lite spårkapacitet, vilket orsaker störningar
- För lite och ineffektivt underhåll. Betydande underhållsskuld.
- Allvarligt bristande samordning av spår, underhåll och tåg
- För opålitligt, vilket leder till att människor avstår ett klimatsmart och effektivt transportmedel
- Dålig personalpolitik och arbetskraftsbrist

Ett misslyckat marknadsexperiment sedan 1988

- **1988** Infrastrukturen separerades från trafikutövningen genom skapandet av Banverket.
- **1990** Offentligt upphandlad persontrafik och ensamrätten för trafikutövning börjar avvecklas
- **1996** Godstrafik avregleras och ensamrätten för trafikutövning fortsätter att avvecklas
- **2001** SJ bolagiserades. Sex separata bolag bildades. De statliga bolagens överordnade mål med verksamheten är lönsamhet och avkastning.
- **2001** Stationer och verkstäder överförs till Jernhusen AB
- **2001** Järnvägens drift och underhållsarbete konkurrensutsätts.
- **2010** Banverket Produktion avvecklades och därmed utfördes allt banunderhåll av entreprenörer
- **2010** Interregional kommersiell persontrafik och ensamrätten för trafikutövning är helt avvecklad

Stort behov av ny organisation för järnvägen

- Järnvägen är komplext system där varje del påverkar de andra delarna
- Järnvägen är av vitalt intresse för hela samhället: resenärer, klimat och industri

Vänsterpartiets förslag för att ta tillbaka kontrollen över järnvägen

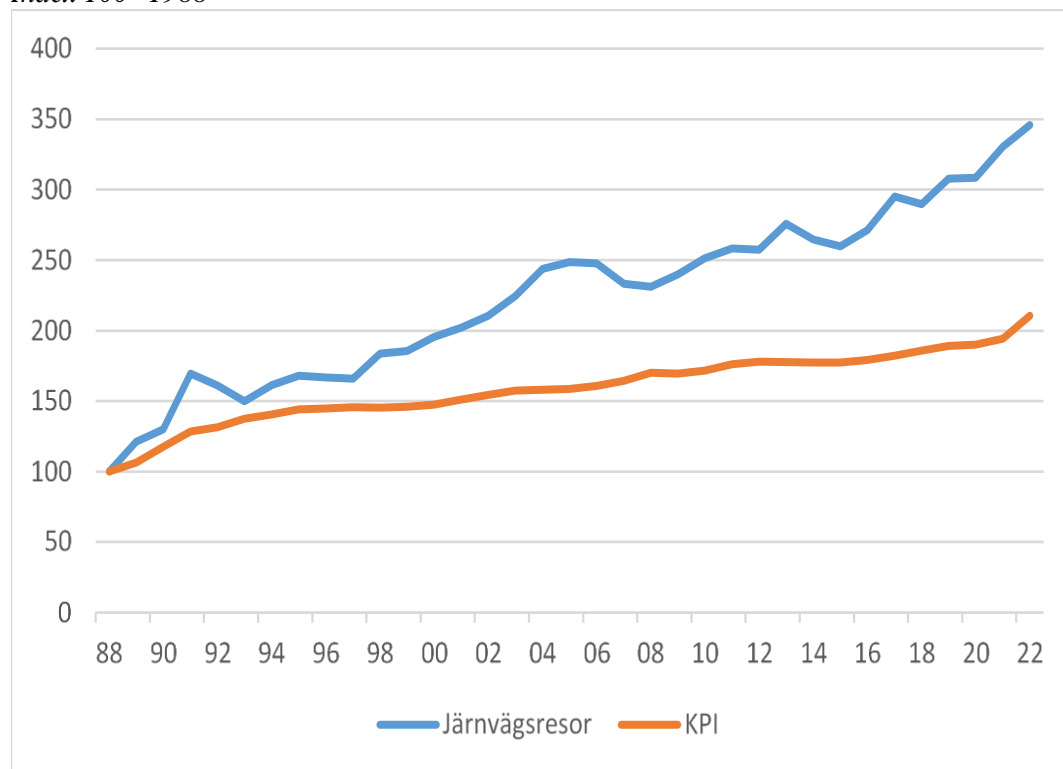
1. Samla helhetsansvaret i *Järnväg Sverige*

2. Sänkta och förutsägbara priser

Figur 1 Prisutveckling järnvägsresor och KPI

Index 100=1988

Källa: RUT, Dnr 2023:782

- Sänk priserna med 20 procent
- Överge dagens dynamiska prissättning
- Förbättra tågplaneringen

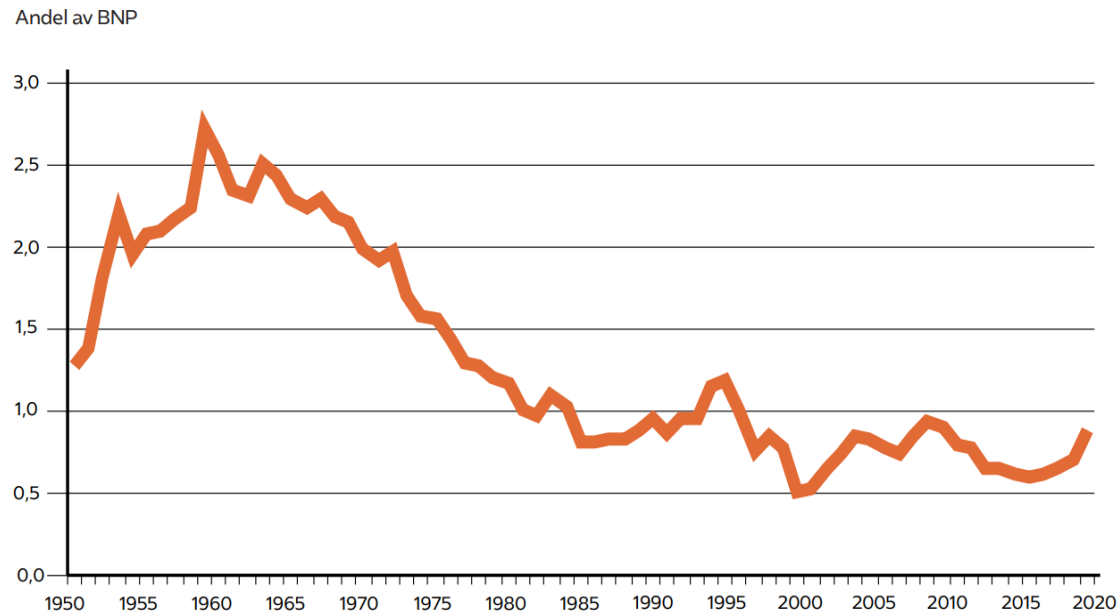

3. Sätt ett konkret mål för ökning av spårbundna transporter

- Sätt en konkret mål för bantrafiken i transportkilometrar för gods och person
- Kraftigt ökad bantrafik för person och gods viktigt för att långsiktigt nå klimatmålen

4. Bygg ny järnväg – öka spårkapaciteten

Investeringar i transportinfrastruktur, SCB.

- Sverige har under lång tid underinvesterat i transportinfrastruktur
- Bristande underhåll skapar avbrott och störningar i trafiken
- När många åker blir det än mer störningar p.g.a. kapacitetsbrist
- Tillförlitligheten allt sämre
- Folk väljer bort tåg p.g.a. bristande tillförlitlighet

Ta tillbaka kontrollen över svensk järnväg

1. Ta tillbaka kontrollen över helheten. Tillskapa **Järnväg Sverige**, med ett helhetsansvar, i linje med den brittiska återregleringen av tågen. De ska äga och underhålla statens järnvägsinfrastruktur i egen regi samt sätta priser, ansvara för all bokning och ha fullt ansvar för tågplanering. Tågoperatörer kvarstår p.g.a. EU krav.
2. Sänk priserna med 20 procent och gör dem förutsägbara.
3. Sätt ett konkret mål för en ökning av spårbundna transporter.
4. Bygg ny räls och öka spårkapaciteten.

Samla kompetensen och ansvaret

- Bättre samordning och effektivitet
- Höjd kvalitet och ökad tillförlitlighet
- Lägre priser
- Mer spårbunden klimatsmart trafik
- Stärkt konkurrenskraft

